

Modele de stiluri parentale – de la tradiții la viitor

Participarea părinților la viața școlii este fie o opțiune a lor, fie unul din scopurile educației. Implicarea părinților este unul din indicatorii de calitate în învățământ. Cu cât părinții sunt mai antrenați în participarea efectivă la viața școlii, cu atât crește prestigiul acesteia din urmă. Implicarea familiilor și a comunității locale (primărie, poliție, instituții de sănătate publică, servicii sociale, biserica, ONG uri) are un impact pozitiv asupra rezultatelor la învățatură ale elevilor, cât și la frecvență, sporește securitatea copiilor, calitatea vieții lor.

Implicarea părinților se face pe căi informale sau formale și, neapărat în această ordine. Implicarea informală presupune:

- părintele sau tutorele legal vine la școală să se informeze despre rezultatele obținute la învățatura și purtare;
- participă la o activitate educativ-culturală în școală;
- activitate ca voluntar la clasă (ajută cadrul didactic la o activitate de laborator, de exemplu);
- organizează o zi festivă cu ocazia unei zile onomastice a unui elev, de exemplu.

Implicarea formală înseamnă în general participarea la un grup de lucru, astfel:

- ca membru în Comitetul Părinților;
- ca membru în Consiliul de Administrație al școlii;
- ca membru al unui grup de lucru în școală;
- participarea la un grup de sprijin al unui proiect.

Școala dorește o bună cooperare cu părinții deoarece își poate atinge astfel o serie de probleme de pe agendă zilnică:

- furnizează părinților informații successive despre procesul educațional și politica școlii;
- raportează progresul sau regresul elevilor pe care îi instruieste;
- pregătește programe și evenimente cultural-sportive de interes pentru părinți;
- asigură dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin cursuri sau programe de formare continuă;
- folosește familia pentru a colabora mai ușor cu reprezentanții ai comunității locale;
- ajută la trecerea copiilor din ciclul primar la cel gimnazial și mai departe, la cel liceal.

Dezvoltarea competențelor de comunicare cu părinții este foarte necesară, mai ales că, în formarea inițială este o competență complet neglijată astfel, profesorii exersează cu o serie de concepte sau paradigme venite din propria experiență biografică.

Profesorii se pot confrunta cu diferite tipuri de părinți, cu diferite stiluri educative ale părinților, care fie sunt în unitate armonică (doi părinți cu același stil, cu o unitate de cerințe și reguli), fie se află în dezarmonie (stiluri diferite ale părinților, lipsa unui proiect comun de educație).

Astfel, E. Stănciulescu consideră ca stilul educativ este influențat de următoarele determinante:

- modele culturale și educative generale sau particulare, tradiții, grad de instrucție;
- condiții socio-economice,, dependente de profesia exercitată de părinți;
- carecteristici psihologice individuale, unde se identifică personalitatea părinților, dar și a copiilor;
- caracteristici psihologice inter-individuale, care se deciu în funcție de modul de relaționare a familiei cu alte modele culturale.

Modelele de stil educativ se pot clasifica și în funcție de două axe de analiză:

- relația constrângere - permisivitate (autoritate-liberalism);
- relația dragoste – ostilitate (atașament – respingere). (E. Stănciulescu)

Există astfel părinți de trei tipuri, stiluri educative:

- părinți permisivi, cu un slab nivel al controlului-acesta este asociat cu responsabilități și norme de conduită puține;
- părinți autoritari, care asociază un control puternic, dar cu suținerea slabă a copilului,impunându-i norme rigide;
- părinți autorizați, care îmbină controlul cu sprijinul parental.Părinții formulează reguli, sunt deschiși la schimburi verbale cu copiii.

Alți cercetători identifică stiluri directive sau autoritare și stiluri non-directive sau liberale.

Pedagogia americană vorbește despre părintele care sprijină sau supporterul (the supporter), părintele absent (the absentee), părintele de carieră (the career- marker), părintele care blochează (the turmentor), super-părintele (the super-parent). (Smith-2002)

În practica școlară am întâlnit mai multe tipuri de părinți:

- cei indulgenți, care oferă încredere maximă copiilor lor,îi lasă să-și dezvolte singuri creativitatea.Acesti copii nu vor reusi să respecte reguli impuse de alții;
- părinți autoritari, care nu fac niciun compromis, regulile sunt absolute.Copiii pierd siguranța de sine, sunt ordonați, dar supuși față de superiori;

- părinți protectori, extrem de dedicați copilului, care protejează în exces și astfel devin sufocați, maturizarea făcându-se greu;
- părinți indiferenți, care neglijează nevoile copilului, nu acordă importanță dorințelor acestora.

Școala trebuie să găsească calea de a-i modela astfel încât părinții să fie sprijin și cadrul didactic dar și propriului copil. Astfel trebuie să oferim oportunități părinților de a participa la lecții-ca principala formă a procesului didactic, prin strategii didactice și prin obiective educaționale afective, care să îi dezvolte. Deasemenea, părinții pot participa la vizite, atunci când își văd copilul în afara mediului școlar și sub aspectul relațional cu alți colegi.

Discuțiile individuale și vizitele la domiciliu, ședințele cu părinții în care aceștia își pot împărtăși probleme diverse, pot dezbate probleme de cunoaștere și de autocunoaștere, se așteaptă ca ei să vină cu soluții pentru ca relația cu copilul să se dezvolte.

Elevii simt nevoia ca adulții alături de ei să respecte libertatea de mișcare, disponibilitatea de joc și nevoia de învățare.

Bibliografie:

Stănciulescu, E., 1997, „Sociologia educației familiale”, editura Polirom

Vrasmas A. E., 2002, „Consilierea și educația părinților”, editura Aramis

Prof. învățământ primar Georgeta ATIM

Liceul Teoretic „Ion Creangă” Tulcea

